

TAISNĀ SVĒTĪBAS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Sak. 10:1-14, Mat. 19:19, Sak. 11., 12. nod., Jāņa 3:16, Sak. 13.

ATMIŅAS PANTS:

"Svētība rotā taisnā galvu, ļaundaru mute slēpj pārestību." (Sak. 10:6)

Rā jau nosaukumā teikts, šī tēma aplūkos taisnā svētības. Ebreju vārds "zaddig", kas tulkots kā "taisnais", ir šīs tēmas pantu atslēgvārds. Vārds "zedeg" (tulkots arī kā "taisnība"), no kā tas ir cēlies, ir sastopams visas grāmatas ievadā: "Sālamana, Dāvida dēla, Israēla ķēniņa, sakāmvārdi, kur skoloties prātā, taisnībā .." (Sak. 1:1-3). Sakāmvārdi mums pasaka, ka gudrība ir taisnība un "taisnība" nozīmē staigāt saskaņā ar Dieva pavēlēm – staigāt ticībā un paklausībā tam, par ko Kungs mūs aicina būt un ko darīt. Taisnība ir dāvana, kas nāk no Dieva. Tam pretēja ir muļķība un neuzticība. Gudrība ir tiesa un taisnība. Muļķība ir grēks un ļaunums. Pantos, ko mēs pētīsim, starp tām ir krass pretstats.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 31. janvārī!

Taisnība ir visaptveroša

Izlasi Sak. 10:1-7! Kādi dažādi principi par dzīvi un ticību šeit ir atklāti? _____

Ir kāds stāsts par cilvēku laivā, kas sāka urbināt caurumu zem savām kājām, kur viņš sēdēja. Kad cilvēki laivā pieprasīja, lai viņš to pārtrauc darīt, viņš atbildēja: "Tā nav jūsu darīšana. Šī ir mana vieta!" Šī absurdā atbilde bieži ir attaisnojums, ko grēcinieki izmanto, lai attaisnotu savu uzvedību. "Tā ir mana dzīve. Tai nav nekādas darīšanas ar tevi." Protams, visam, ko mēs darām vai nedarām, ir ietekme uz citiem, īpaši uz tiem, kas mums ir vistuvākie. Kurš gan nav sajutis lielā mērā citu cilvēku rīcības rezultātus – gan labos, gan sliktos?

Vienotības princips starp garīgo morālo dzīvi un fizisko materiālo dzīvi ir aplūkots 3. – 5. pantā. Galvenā doma ir, ka ļaunums un morāli trūkumi neko nedod, arī ja cilvēks ir bagāts. Otrkārt, taisnība vienmēr atmaksājas kaut kādā veidā, arī ja cilvēks ir nabags.

6. un 7. pantā mēs redzam agrīnāku izteicienu tam, ko Jēzus teica par to, ka iekāre ir laulības pārkāpšana un naidis līdzinās slepkavībai. Sava naida slēpšana aiz vārdiem ne vienmēr darbojas. Ļaunās domas bieži izpaužas mūsu ķermeņa valodā un balss tonī. Vislabākais iespējamais sākumpunkts labām attiecībām ar citiem ir: "Mīli savu tuvāko kā sevi pašu." (3. Moz. 19:18, salīdzini ar Mat. 19:19) Kā pants arī norāda, iespaidam uz labu var būt ilgstoša ietekme uz citiem. Beigās runa ir par noteiktu daudzumu veselā saprāta: vai laba piemiņa nav labāka par slikto?

Kādu nopietnu lēmumu tu drīz pieņemsi? Ja tu vēl neesi to izdarījis, pārdomā rūpīgi ietekmi, kāda izvēlei var būt uz citiem – laba vai ļauna! _____

Taisnā mute

Mute (kopā ar tās sastāvdaļām lūpām un mēli) ir vissvarīgākais orgāns Sakāmvārdu grāmatā. NKJV angļu versijā vārds "mute" šajā grāmatā ir lietots 50 reizes, "lūpas" – 41 reizi un "mēle" 19 reizes. Šī orgāna izmantošana runājot ir īpaši svarīga tēma Sak. 10:29.

Pamatprincips ir izšķirošs: mūsu vārdi ir ļoti spēcīgi vai nu uz labu, vai uz ļaunu. Mēle var būt vai nu vislabākā, vai vissliktākā dāvana, kas mums jebkad ir dota. Mēles divpusējā daba ir viena no vissvarīgākajām tēmām Sakāmvārdos. Patiešām, mute rada dzīvību, bet tā var arī atņemt nāvi.

Izlasi Sak. 10:11-14! Kāda šeit ir atšķirība starp taisnā cilvēka runu un muļķa runu? _____

11. pantā ir izteiciens "dzīvības avots". Tas simboliski attiecas uz gudrības īpašībām. Tas ir lietots attiecībā uz Kungu (Ps. 36:9), dzīvības Avotu. Tāds pats salīdzinājums ir izmantots, lai aprakstītu arī svētnīcu, no kurienes tek ūdens (Ec. 47:1, 2). Jēzus izmanto šo salīdzinājumu, lai ilustrētu Gara dāvanu (Jāņa 4:14). Līdz ar to taisnā mutes salīdzinājums ar "dzīvības avotu" ir radniecīgs salīdzinājumam ar pašu Dievu.

Šo muti raksturo pozitīvā "dzīvības" dāvana. Šī īpašība mums atklāj, kādai vajadzētu būt mutes īstajai funkcijai. Tai ir jābūt spēkam uz labu, nevis uz ļaunu, dzīvības, nevis nāves avotam. Tas, kas šeit ir pateikts, ir redzams arī Jēk. 3:2-12.

Atceries, Dievs debesis un zemi arī radīja "Sava vārda spēkā" (Ebr. 1:3). Tāpēc valodai vajadzētu kalpot tikai radošiem mērķiem.

Pārdomā, cik neticami spēcīgi ir vārdi! Ar vārdiem tu vari piepildīt cilvēkus ar pārlicību par sevi, prieku un cerību, vai arī tu vari viņus salauzt un nodarīt pāri tikpat droši, kā uzbrūkot viņiem fiziski. Cik uzmanīgs tu esi, rīkojoties ar savas mēles spēku? _____

Taisnā cerība

"Taisno krietnums tos vada, bet viltvāržu divkosība tos izposta." (Sak. 11:3)
Kādi mums ir pierādījumi par šī panta patiesumu? Kādus piemērus tu esi redzējis vai dzirdējis, kur šī garīgā patiesība ir atklāta? Salīdzinājumam – ko tu esi redzējis tādu, kas liek tev šo pantu pieņemt ticībā?_____

Izlasi Sak. 11. nodaļu! Lai gan tajā skartas daudzas tēmas, kādas ir dažas no lielajām svētībām, ko piedzīvo uzticīgie pretēji tam, kas notiek ar ļaunajiem?

Izpratne par nākotni un to vērtību, kas vēl nav redzama (2. Kor. 4:18), palīdz motivēt taisnos dzīvot taisni. Savas nākotnes cerības dēļ taisnie izturas pazemīgi, godīgi un ar līdzjūtību.

No otras puses, jaunie cilvēki dzīvo tikai tagadnei. Viņi ir nobažījušies tikai par to, ko viņi redz, un par tūlītējo atalgojumu. Viņi domā vispirms par sevi, nevis par citiem un izmanto viltu un ļaunprātību. Piemēram, tirgotāji, kas krāpj savus pircējus, varbūt sākumā iegūst vairāk, bet beigās viņi zaudē pircējus un viņu business cieš neveiksmi (Sak. 11:3, 18).

Padomā par dažiem lēmumiem, kas tev ir jāpieņem, un kā tu to dari! Cik daudz ilgtspējīgas plānošanas faktoru (tādu, kas saistīti ar mūžību) nosaka tavu izvēli?_____

Taisnā patiesība

Izlasi Sak. 12. nodaļu un pievērsies vārdu tēmai, īpaši patiesības vai melu runāšanas kontekstā! Kādu vēsti mēs šeit atrodam par godīgumu un meliem?

Filosofo Sisela Boka ir pārlicinoši pierādījusi, kā melošana var kaitēt sabiedrībai. Viņa raksta: "Sabiedrība, kuras locekļi nespēj atšķirt patiesas vēstis no nepatiesām, piedzīvos sabrukumu." ("Lying: Moral Choice in Public and Private Life" (New York: Pantheon Books, 1978), 19. lpp.) Līdzīgi arī Augustīns, kas citēts Bokas grāmatas ievadā, atzīmē, ka "tad, kad nav cieņas pret patiesību vai tā ir kaut nedaudz vājināta, viss kļūst apšaubāms". 15.lpp.

E. Vaita rakstīja: "Melīgas lūpas Viņam ir pretīgas. Viņš paziņo, ka svētajā pilsētā "nekad .. neieies necienīgais, nešķīstais un melīgais". Lai patiesības teikšana netiek turēta ar vajīgu roku vai nenoteiktu tvērienu. Lai tā kļūst par dzīves daļu. Bezatbildīga izturēšanās pret patiesību un savu paša savtīgo plānu slēpšana nozīmē ticības sagrāvi. [...] Tas, kas runā nepatiesību, pārdod savu dvēseli lētā tirgū. Var likties, ka viņa meli ir nepieciešami ārkārtas situācijā, var likties, ka viņš attīsta biznesu tā, kā nebūtu iespējams, rīkojoties godīgi. Bet beigās viņš nonāk vietā, kur nevar uzticēties nevienam. Būdamš pats negodīgs, viņš nespēj uzticēties citu vārdiem." ("My Life Today" 331. lpp.)

Domājot par to, cik spēcīgi ir vārdi, mums ir jādomā arī par melošanu, jo meli visbiežāk tiek izteikti ar vārdiem. Kurš gan nav piedzīvojis asas sāpes, nodevību, sajūtu, ka esi aptraipīts, uzzinot, ka viņam ir melots? Nav grūti iedomāties, ka sabiedrība var nonākt pilnīgā haosā, ja melošana kļūst par normu, nevis par novirzīšanos no normas.

Ir vēl kāds aspekts: melošanas ietekme uz to, kas melo. Daži cilvēki ir tā pieraduši pie šī paraduma, ka tas viņus netraucē. Tomēr daudzi melojot izjūt vainas apziņu un kaunu. Viņiem par laimi, tas nozīmē, ka Svētais Gars viņus vēl joprojām var uzrunāt.

Iedomājies, cik bīstamā stāvoklī ir tas, kas melo, bet par to nemaz neaizdomājas!

Kad tu pēdējo reizi meloji? Kā tu juties, to darot? _____

Taisnā atalgojums

Sakāmvārdos daudz pamācību ir dots, pretstatot divu tipu cilvēkus. Gudrais dara to, muļķis dara šo. Dievbijīgais dara šo, ļaunais dara to.

Protams, reālajā dzīvē bieži vien katrā no mums ir kaut kas no gudrības un kaut kas no muļķības. Izņemot Jēzu, mēs visi esam grēcinieki, visiem "trūkst dievišķās godības" (Rom. 3:23). Par laimi, mums ir brīnišķīgais apsolījums, kas uzrakstīts nākamajā pantā: lai gan mēs esam grēcinieki, ticībā mēs varam tikt "Dieva žēlastībā .. attaisnoti bez nopelna, jo viņš .. atpircis Kristū Jēzū" (Rom. 3:24).

Galū galā, visa cilvēce atradīsies vai nu vienā, vai otrā nometnē: cilvēki būs vai nu glābti, vai pazuduši.

Izlasi Jāņa 3:16! Ar kādām divām izvēlēm saskaras visa cilvēce? _____

Izlasi Sak. 13. nod.! Kā šajā nodaļā ir parādīts taisnā cilvēka piedzīvojums un liktenis pretstatā ļaunajam? _____

Gudrais ir salīdzināts ar ilgstoši degošu lampu, bet ļaunais – ar lampu, kas dziest (Sak. 13:9). Gudrais baudīs sava darba labos augļus, bet grēcinieks pļaus ļaunu (2., 25. p.). Pateicoties viņa bērniem (Sak. 13:22), gudrajam ir nākotne, kas sniedzas tālāk par viņu pašu. Ļaunais turpretī atstās savu bagātību svešiniekam vai pat taisnajam (Sak. 13:22).

Galvenā doma ir tāda, ka ticības dzīve un paklausība Kungam ir labāka nekā nepaklausības un muļķa dzīve.

Nerunājot par mūžīgās dzīves apsolījumu, kādas tūlītējas priekšrocības tu esi piedzīvojis, dzīvojot ticībā Kristum? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Nepietiek, ja mēs apliecinām ticību Kristum un mūsu vārdi ir ierakstīti draudzes sarakstā. [...] Lai arī kāda būtu mūsu ticības apliecība, tā nav nekas, ja Kristus netiek atklāts taisnības darbos.” (E. Vaita “Kristus līdzības” 312., 313. lpp.)

“Kristus dienās ļaudis visvairāk maldījās, domājot, ka pietiek tikai piekrist patiesībai, lai iegūtu taisnošanu. Cilvēces gūtajā pieredzē ir pierādījies, ka dvēseles glābšanai nepietiek tikai ar teorētiskām patiesības zināšanām. Tās vēl nenes taisnības augļus. Dedzīgu šķietamās teoloģiskās patiesības aizstāvēšanu bieži pavada ienaids pret neviltotu, dzīvē atklātu patiesību. Vistumšākās pasaules vēstures nodaļas ir pilnas ar ziņojumiem par noziegumiem, ko izdarījuši fanātiski reliģijas aizstāvji. [...] Arī šodien draud tādās pašas briesmas. Daudzi sevi uzskata par kristiešiem vienkārši tāpēc, ka atzīst zināmas teoloģijas dogmas. Šie cilvēki nekad nav patiesību izdīvojuši praktiskajā dzīvē. [...] Cilvēki var apliecināt ticību patiesībai, bet, ja viņi neklūst patiesi, laipni, pacietīgi, lēnprātīgi un nepievērš prātu Debesu lietām, tad tā ir lāsts tās apliecinātājiem un viņu ietekmes rezultātā – lāsts arī pasaulei. Taisnība, ko mācīja Kristus, ir sirds un dzīves saskaņa ar atklāto Dieva gribu.” (E. Vaita “Laikmetu ilgas” 309., 310. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārrunājiet, kā mūsu lēmumi ietekmē citus uz labu vai uz ļaunu. Kāpēc tas ir neizbēgams fakts dzīvē? Šī patiesība pirmo reizi atklājās krišanas stāstā, kur līdz pat mūsdienām katra mūsu dzīvē ir izjūtama Ādama un Ievas izvēles ietekme. Mums var būt kārdinājums censties izmērīt labā vai sliktā daudzumu, ko rada mūsu lēmumi, bet tas ir riskanti, jo mēs bieži nezinām, kāda ietekme ir mūsu lēmumiem. Kāpēc tad Dieva un Viņa likuma gaismā mums vajadzētu izvēlēties darīt pareizo, neskatoties uz to, kādas, pēc mūsu domām, varētu būt sekas?

2. Sakāmvārdos ir liela atšķirība starp taisno un muļķi, un no šiem pantiem mēs mācāmies, kas ir pareizi un kas – nepareizi. Kāpēc mums tomēr ir jābūt ļoti uzmanīgiem, kādu notiesājot par muļķi? No otras puses, cik bieži mūs ir piekrāpuši tie, ko mēs reiz esam uzskatījuši par taisniem?
